

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti ilə "Kaspi" qəzetinin birgə layihəsi

Ölməzliyə ucalan qəhrəman

Zabit borcunu şərəflə yerinə yetirən Nazim Cəbrayılov erməni faşistlərinə qan uddururdu

"Nazim suveren, müstəqil Azərbaycanın dövlət mənafeyini müqəddəs tutaraq, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda öz zabit borcunu layiqincə yerinə yetirib". Bu sətirlər Ağdamda gedən döyüşlərdə qəhrəmanlıqla şəhid olmuş Nazim Cəbrayılovun atası İbrahim kişiye 2-ci MAT-ın komandiri, mayor Dəmirov tərəfindən yazılan məktubdur. O, Nazim Cəbrayılovu 2-ci taburun zabit heyəti içərisində əsil komandirlərə xas dərindən hərbi biliyi, döyüş zamanı hadisələri əvvəlcədən duyub lazımı tədbirlər görmək qabiliyyətinə malik, tabeliyində olan şəxsi heyətə qarşı ədalətli və qayğıkeş bir komandir kimi dəyərləndirib.

Ömür səhifələrini vərəqlədikcə, Nazim Cəbrayılovun həqiqətən də Vətənin adına layiq övlad olduğuna, şücaətinə və qəhrəmanlıqla şəhid olduğuna bir daha əmin olursan.

Nazim Cəbrayılov 1949-cu il martın 2-də Ağdam şəhərində anadan olub. "Əliföglü" kimi tanınan atası İbrahim kişi Qarabağın sayılıb-seçilən ağsaqqallarından sayılırdı.

Ağdam şəhər 1 sayılı orta məktəbini bitirən Nazim 1966-cı ildə Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutuna (indiki Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti) daxil olub. İnstitutu bitirdikdən sonra təyinatla Türkmənistanın Aşqabad şəhərinə göndərilib. Aşqabad şəhər DİŞ-nin SƏDM bölməsində işləyib. Daha sonra Kaliningrad Milis Məktəbində oxuyan Nazim ikinci ixtisas diplomu alıb. Bir müddət işlədikdən sonra Vətənə qayıdıb və 2711 nömrəli hərbi avtomobil dəstəsində hərbi mühəndis vəzifəsində çalışıb. İstədiyi müddətdə kollektivin sevimliyinə çevrilib, işgüzar, səmimi, hərtərəfli biliyə malik bir insan kimi şəhər sovetinə deputatlığa namizəd irəli sürülüb.

1988-ci ilin məlum hadisələri başladıqdan sonra baş leytenant Nazim Cəbrayılov vətənpərvər bir insan kimi Vətənin ilk müdafiəçilərindən olub. Həmin gündən şəhid olduğu ana qədərki ömrünün xalqın azadlığı, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda mübarizəyə həsr edib. Baş leytenant Nazim Cəbrayılov Müdafiə Nazirliyinin əmri ilə təqdim komandiri təyin edilib.

1994-cü il aprelin 13-də göstərdiyi böyük hünər və şücaətdən sonra Nazim Cəbrayılov vaxtından əvvəl kapitan rütbəsinə təqdim edilsə də, bu rütbəni daşımaq ona qismət olmayıb.

Qəhrəman zabit və əsgərlər üçün 1994-cü ilin 18 aprel tarixi axırıncı döyüş günü olub. Şəxsi şücaət və qəhrəmanlığına görə Nazim İbrahim oğlu Cəbrayılov "Azərbaycan Bayrağı" ordeni ilə təltif edilib. Mənfur erməni faşistlərinə qan uddurduğuna görə düşmən Nazimin cənəzəsini ailəsinə vermədi. Bu səbəbdən cəsur komandir Nazim Cəbrayılovun Vətən torpağında məzarı yoxdur.

ÖZÜ HƏLAK OLSA DA...

Nazim Cəbrayılovun hərbi təşkilatçılığı, igidliyi və cəsəreti, insanpərvərliyi, qayğıkeşliyi, səmimiyyəti, ən başlıcası isə düşməne qarşı bərişməzliyi ona döyüş dostları

arasında böyük hörmət və məhəbbət qazandırmışdı. Onun komandirlik etdiyi təqdimat əsgərləri Kosalar, Cəvahirli, Salahlı, Kəngərli və başqa kəndlərin düşməndən dəf edilməsində və müdafiəsində igidliklə dayanmış, uğurla keçirilmiş əməliyyatlarda onlarca düşmən əsgəri və texnikasını məhv etmiş, atəş nöqtəsini zərərsizləşdirmişdilər. 1994-cü il aprel ayının 18-də Cəvahirli istiqamətində güclü artilleriya hazırlığından sonra çoxsaylı texnika ilə hücum keçən düşmən nəyin bahasına olursa-olsun mövqelərini yarıb keçmək istəyirdi. Nazimin komandir olduğu təqdimat əsgərləri həmin gün postlarda dayanmışdılar. Ölüm-dirim mübarizəsi gedirdi. Düşməne əks-müqavimət göstərilməsinə baxmayaraq, qüvvələrin qeyri-bərabər olduğunu hiss edən igid komandir artıq itki verməmək üçün döyüşçülərə geri çəkilməyi əmr edir. Özü isə düşmənlə döyüşə atılır. Düşmənin bir tankını partlatdıqdan sonra ikinci tankı partlatmaq üçün irəliləyən Nazim qumbaranı əlinə alıb tankın altına atılır. Özü həlak olsa da, düşmən texnikasının hərəkətini dayandırır. Ölümü ilə onlarca əsgərin həyatını xilas edir.

Ölümündən sonra mayor Dəmirov Nazim atası İbrahim kişiye məktub yazaraq Nazim Cəbrayılovun şəhidliyindən bəhs edib. "Sonuncu dəfə 18 aprel 1994-cü il tarixdə, Cəvahirli kəndi uğrunda gedən döyüşlərdə Nazim azğın düşmən tankına qarşı çıxaraq, əlindəki qumbaranı onun üstünə atıb. Bundan duyuq düşən ikinci düşmən tankı pulemyotdan atəş açaraq onu yerə sərrib. Həmin gün düşmən ön mövqelərini ələ keçirdiyindən, Nazimin sonrakı taleyi bizə məlum olmadı"- deyərək 2-ci taburun kollektivi adından, dərin hüznə başsağlığı verir.

"SƏN BUNA ƏMƏL ETSƏN..."

Nazimin ölümünü ailəsi qürur qarışıq dərin kədər hissi ilə qarşılayıb. Təklidə üç körpə uşağını böyütdən həyat yoldaşı Rəhilə Cəbrayılova həyatın əzablarını yaşayıb, amma sınımayıb. Getdikcə yaşadığı həyat ona insanın xoşbəxtliyə də, bədbəxtliyə də hazır olmalı olduğunu öyrədib: "Yıxılmaq olmaz, ümidsizliyə qapılmaq olmaz" - deyərək qəddini dik tutub. Şərəfli müəllim peşəsi ilə xalqına xidmət edib, həyatının ən gözəl

çağlarını işə həsr edib. Tanrısına şükranlıq etməyi bacarıb. Həyat yoldaşının ölümündən sonra atası bir gün ona saralıb-solmuş bir qəzet verib və "Evə gedəndə oxuyarsan" - deyərək tapşırıb. "Azərbaycan gəncləri" qəzetində dərc olunan "Həlak olmuş döyüşçünün sevdiyi qıza məktubu" şeiri Böyük Vətən Müharibəsində həlak olmuş gənclərə ithaf olunmuşdu.

*Mən gülürəm, ömrü vermədim yelə,
Tək bir günahımı yumaq istərdim -
Ölümümə sənə kədər yetirdim,
Qəm etmə, gülümsə, xoşbəxt ol hər an -*

misraları Rəhilə xanımın daxilində bir dönüş yaradıb: "Şeirinin sonluğu insanı gülüşə, həyata, var olmağa səsləyirdi. Atam bilirdi ki, mənəm qarşımda uzun bir yol var. Bu yolda acı da var, şirin də, dost da var, nəmirdə də. Mən varlıqla yoxluq arasında idim. Atam heç nə demədən, bir kəlmə belə söz işlətmədən bu bir parça şeirlə mənə dözümlü olmağı, mətanətlə, dəyanətlə bu çətin yolda addımlamağı başa saldı. "Sən buna əməl etsən, Nazimin də ruhu şad olar, çünki onun ruhu daim sizinlədir" - demək istəmişdi atam. Üç uşaqlı ana ayaq üstə olmalıdır, yıxılmamalıdır. Buna, sadəcə, onun ixtiyarı yoxdur. Öz yolunu seçmək üçün belə sözsüz, psixoloji təsir qüvvəsinə ehtiyacım vardı"- deyərək danışıq Rəhilə xanıma.

R.Cəbrayılova özündə təpər taparaq, bir gün öndə qapılın açılacağı günə inana-raq yaşayıb. İnanıb ki, sönmüş ocaqlar da yenidən qalanacaq, doğma torpaqlarımızda

axıdılan qanlar yerdə qalmayacaq. Bir gün şəhid qanı ilə suvarılmış müqəddəs torpaqlarımız düşmən ayaqlarından təmizlənəcək, ata-babalarımızın, şəhidlərimizin didərgin ruhları rahatlıq tapacaq. "Gələcək o gün, mütəq gələcək" - deyərək Rəhilə xanıma təsəlli tapıb.

Qəhrəman həyat yoldaşının ayağı dəyən yerlərə qədəm qoyma bilməməsi də, bütün canı və ruhu ilə onun yarıda qalan arzularını həyata keçirməyə çalışıb. Nə doğum gününü unudub, nə də ki, şəhidliyə yüksəldiyi o ağır və mübarək anları. Nazim Cəbrayılovun adına mərasimlər düzənləyib, keçdiyi qısa, lakin şərəfli ömür yolunu vərəqləyib: "Nazim həmişə mənimdirdi. Bəzən öz-özümə onunla danışıram, səsim başıma düşür. Birdən ayılıram, tez özümü yığırdırıram, kaş eşidən olmayaydı deyirəm, deyərlər ki, bu qadın dəli olub. Amma yenə onunla danışıram. Bilmirəm, bu da bir sirdir"- deyərək Rəhilə xanıma ömür-gün yoldaşını həmişə öz yanında hiss etdiyini deyir. Elə Nazim də hədəf yerə "Mən bu gün öz çevrəmdə "kişi qızı, kişi xanımı" olmağımla fəxr edərəm" demirmiş...

"HEÇ KƏS UNUDULMUR"

Rəhilə xanıma Nazim Cəbrayılovu xeyirxah həyat yoldaşı, mehriban ata kimi xatırlayır: "Mən ailə həyatımı atamın məsləhəti ilə qurdum. Atam Qaçay Yedigər oğlu Məmmədov el ağsaqqalı idi. Bu işdə o, heç də yanılmamışdı. Çünki Nazim onun ürəyincə olan kürekan idi. Onlar həmişə bir-birini çox gözəl başa düşürdülər, ayrılıq gününə qədər hörmətli qohum, əziz dost kimi qaldılar".

Bu ocaqda hazırda beş nəvə böyüyür. "Dörd əsgərim, bir xanım qızım var" - deyir Rəhilə xanıma. Qızı Fidan həkim, digər qızı Jalə lisey direktorunun müavini, oğlu Orxan isə iqtisadçıdır. Onlar atalarının adına layiq övlad kimi böyüdülər.

Rəhilə xanıma Nazim Cəbrayılovun xatirəsinin unudulmadığını, xatirəsinə əbədiləşdirmək üçün daim tədbirlər keçirildiyini bildirir. Jurnalistlər qəhrəmanın döyüş yolu və şücaəti haqqında vaxtaşırı məqalələr yazır, televiziya, radio verilişlərində tez-tez onun qəhrəmanlığı haqqında söhbətlər aparılır. İqtisad Universitetinin heyətindəki tarixi Qala divarına Nazim Cəbrayılovun da bərəlyefi vurulub. Hər il qəhrəmanın xatirə günü, ad günü qeyd edilir.

Rəhilə xanıma "Ölməzliyə abidə" adlı kitabını Nazim Cəbrayılovun həyat və döyüş yoluna həsr edib. Həmin nəşrdən sonra çoxlu minnətdarlıq məktubları alıb. Hazırda Rəhilə xanıma "Ölümsüzlüyə layiqli abidə" adlı ikinci kitab üzərində işləyir. Bu gün ona təsəlli olan min zəhmətlə böyütdüyü övladlarının həyatda layiqli yer tutmaları və ömür-gün yoldaşının daim yad edilən xatirəsidir.